DOMSTOLENS DOM (anden afdeling)
25. juni 1986 *

I sag 130/85

angående en anmodning, som College van Beroep voor het Bedrijfsleven, Haag, i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende forvaltningssag anlagt af

Groothandel in, Im- en Export van Eieren en Eiprodukten Wulro BV, Weert,

appellant,

til prøvelse af en disciplinærafgørelse truffet af Tuchtgerecht van de Stichting Scharreleieren-Controle (disciplinærrådet i den nederlandske forening til kontrol af skrabeæg),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg (EFT L 282, s. 56),

har

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden K. Bahlmann, dommerne O. Due og F. Schockweiler,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

efter at der er afgivet indlæg af:

— den nederlandske regering ved secretaris-generaal I. Verkade, udenrigsministeriet, og af van Heukelom, som befuldmægtigede,

* Processprog: Nederlandsk.

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Fischer, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. april 1986,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved kendelse af 16. april 1985, indgået til Domstolen den 30. april s.å., har College van Beroep voor het Bedrijfsleven i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 2772/75 af 29. oktober 1975 om handelsnormer for æg (EFT L 282, s. 56) for at kunne afgøre, om Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren (bekendtgørelse om landbrugsprodukters kvalitet (skrabeæg) (Stb. 1978, s. 636), herefter benævnt bekendtgørelsen), som trådte i kraft den 17. januar 1979, og andre nederlandske bestemmelser, hvorefter betegnelsen »skrabeæg« på æg eller pakninger med æg er tilladt og beskyttet, er forenelig med forordningen.

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en disciplinærsag mod selskabet De Groothandel in, Im- en Export van Eieren en Eiprodukten Wulro BV (herefter benævnt Wulro), der havde overtrådt bekendtgørelsen. Sagen blev indledt, fordi selskabet i perioden 1. januar-31. marts 1983 havde solgt æg, som på selve æggene eller på pakningen var forsynet med betegnelsen »skrabeæg«, skønt æggene ikke opfyldte de i bekendtgørelsen fastsatte krav for anvendelse af denne betegnelse.

3 Ifølge bekendtgørelsens artikel 2, stk. 1, er det således forbudt at anvende de nævnte betegnelser, medmindre æggene opfylder kravene i artikel 3, der bestemmer, at æggene skal opfylde visse krav dels vedrørende de bedrifter, hvor æggene produceres, dels vedrørende de æglæggende høns, for så vidt angår opdrætsforholdene.

4 Den nederlandske bekendtgørelse er udstedt med hjemmel i Landbouwkwaliteitswet (den nederlandske lov om landbrugsprodukters kvalitet, Stb. 1971, s. 371), som sammen med en række bekendtgørelser, herunder den omhandlede, til gennemførelse af loven indeholder de nederlandske bestemmelser vedrørende produktion af og handel med æg.

5 Den nederlandske ordning er nærmere fastlagt i vedtægterne og regulativerne for Stichting Scharreleieren-Controle (foreningen til kontrol af skrabeæg — herefter benævnt foreningen), et privatretligt kontrolorgan, jfr. lovens artikel 8, som skal meddele visse godkendelser og kontrollere anvendelsen af betegnelsen »skrabeæg«. Det fremgår af bestemmelserne i den nederlandske ordning, at alene foreningens medlemmer med udelukkelse af alle andre producenter har ret til eventuelt at anvende den nævnte betegnelse ved mærkning af æg og emballager. Det er ud fra dette synspunkt, at det bestemmes i bekendtgørelsens præambel, »at der for at fremme salget bør fastsættes regler for mærkning af og produktionsmetoder for skrabeæg.«

6 Tuchtgerecht van de Stichting Scharreleieren-Controle (disciplinærrådet i den nederlandske forening til kontrol af skrabeæg), der fandt, at Wulro, som er medlem af foreningen, havde overtrådt de nævnte bestemmelser i bekendtgørelsen, pålagde selskabet en bøde på 7 500 HFL.

7 Wulro indbragte Tuchtgerechts afgørelse for College van Beroep voor het Bedrijfsleven, som af egen drift undersøgte spørgsmålet, om den nævnte bekendtgørelse og alle de hermed forbundne nederlandske bestemmelser er forenelige med fællesskabsretten. College van Beroep henviste navnlig til Rådets forordning nr. 2772/75, hvis artikel 21 bestemmer, at pakninger med æg kun må forsynes med de i forordningen fastsatte betegnelser. Yderligere er det for at anvende betegnelser vedrørende produktionsmetoden og æggenes oprindelse nødvendigt at overholde de bestemmelser, som er fastsat ved fremgangsmåden efter artikel 17 i Rådets forordning nr. 2771/75 af 29. oktober 1975 om den fælles markedsordning for æg (EFT L 282, s. 49). Ifølge College van Beroep kan betegnelsen »skrabeæg« være omfattet af denne fællesskabsretlige regulering. Da der under disciplinærsagen måtte tages stilling til fortolkningen af de relevante fællesskabsretlige bestemmelser, har College van Beroep fundet det nødvendigt at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal Rådets forordning (EØF) nr. 2772/75 fortolkes således, at den indeholder et forbud mod en række nationale bestemmelser, hvorefter betegnelsen 'skrabeæg' på æg eller pakninger med æg er tilladt og beskyttet (idet det er forbudt at anvende denne betegnelse, medmindre visse krav opfyldes, for så vidt angår dels de virksomheder, hvor æggene produceres, dels de æglæggende høns), så længe der endnu ikke med anvendelse af fremgangsmåden efter artikel 17 i Rådets forordning (EØF) nr. 2771/75 er fastsat nærmere regler for sådanne betegnelser?«

8 Den nederlandske regering har anført, at de omhandlede nederlandske bestemmelser dels fremmer bedre opdrætsforhold for høns, dels kun pålægger et minimum af begrænsninger, for så vidt angår produktion af og handel med æg, samtidig med at forbrugerne får nøjagtige oplysninger om æggenes oprindelse. Betegnenelsen »skrabeæg« på æg og pakninger, som tillades og beskyttes af foreningen, er et officielt kontrolmærke, der er beskyttet ifølge artikel 6 b i Pariskonventionen af 20. marts 1883 om beskyttelse af industriel ejendomsret.

9 Den nederlandske regering har videre anført, at de anfægtede bestemmelser er begrundet i de i traktatens artikel 36 nævnte hensyn, navnlig hensynet til beskyttelse af sundheden, af dyrs liv og af industriel ejendomsret.

10 For så vidt angår perioden forud for den 1. december 1984, har den nederlandske regering gjort gældende, at medlemsstaterne ikke på grund af forordningerne nr. 2771/75 og nr. 2772/75 havde mistet deres kompetence til at fastsætte regler vedrørende helt andre forhold end dem, der var reguleret af den fælles markedsordning for æg. Da der ikke fandtes fællesskabsregler for opdræt af høns og for oplysning herom på æg eller pakninger, kunne medlemsstaterne ifølge den nederlandske regering fastsætte og opretholde bestemmelser som de anfægtede. Regeringen har tilføjet, at foreningens kontrolmærke kan sidestilles med et fælles varemærke, som er tilladt i henhold til artikel 18 i forordning nr. 2772/75.

11 Med hensyn til perioden fra 1. december 1984 har den nederlandske regering henvist til ændringerne af forordning nr. 2772/75 og anvendelsen heraf i henhold

til Rådets forordning nr. 1831/84 af 19. juni 1984 om ændring forordning (EØF) nr. 2772/75 om handelsnormer for æg (EFT L 172, s. 2), Rådets forordning nr. 3341/84 af 28. november 1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 2772/75 om handelsnormer for æg og om fastsættelse af særlige bestemmelser for anvendelsen af forordning (EØF) nr. 1831/84 (EFT L 312, s. 17) og Kommissionens forordning nr. 1943/85 af 12. juli 1985 om ændring af forordning (EØF) nr. 95/69, for så vidt angår visse handelsnormer for æg (EFT L 181, s. 34). Ved disse ændringer har fællesskabslovgiveren ifølge den nederlandske regering tilladt, at æg og pakninger forsynes med betegnelsen »skrabeæg«. Herefter overgik kompetencen til at fastsætte bestemmelser vedrørende angivelsen af produktionsmetoder på æg og pakninger til Fællesskabet. Regeringen har heraf udledt, at den nationale ordning kunne opretholdes, indtil de nævnte ændringer trådte i kraft.

12 Kommissionen har fremhævet, at artiklerne 15 og 21 i forordning nr. 2772/75 undtagelsesfrit bestemmer, at æg og pakninger ikke må være forsynet med andre mærker og angivelser end de i forordningen fastsatte. Betegnelsen »skrabeæg«, som henvender sig til forbrugeren, og som påvirker konkurrencen og samhandelen, blev først tilladt af fællesskabslovgiveren, efter at betegnelsen og den opdrætsmetode, som den angiver, blev defineret i fællesskabsretlige bestemmelser, hvilket skete i forordning nr. 1943/85. Det område, der er reguleret af de nederlandske bestemmelser, er således omfattet af Fællesskabets kompetence. Man kan heller ikke påberåbe sig ønsket om ikke at vildlede købere af skrabeæg som begrundelse for ikke at gennemføre forordning nr. 2772/75 i nationale bestemmelser.

13 For så vidt angår spørgsmålet, om betegnelsen »skrabeæg« kan anses for et varemærke, har Kommissionen anført, at der er tale om en særlig betegnelse for at angive, at de således betegnede æg ikke er produceret i æglægningsbure. Betegnelsen kan således ikke som sådan betragtes som varemærke for en eller flere virksomheder.

14 Det bemærkes indledningsvis, at Domstolen ikke har kompetence til at udtale sig om det spørgsmål, som er rejst under skriftvekslingen og den mundtlige forhandling, nemlig om betegnelsen »skrabeæg« på æg eller pakninger kan anses for et firmamærke eller et varemærke, jfr. artikel 11, stk. 1, litra f), i forordning nr.

2772/75, eller om den er omfattet af Paris-konventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret. Det bemærkes imidlertid, at begreberne »firmamærke« og »varemærke«, jfr. artikel 11, stk. 1, litra f), hverken vedrører oplysninger, der — uden at sondre mellem de virksomheder, som bringer æggene i handelen — angiver, at visse handelsnormer er overholdt, betegnelser vedrørende opdrætsmetode og æggenes oprindelse eller de forhold, hvorunder hønsene har lagt æggene.

15 Med det forelagte spørgsmål ønsker den nationale ret afgjort, om Rådets forordning nr. 2772/75 i den affattelse, der gjaldt inden ændringerne i henhold til Rådets forordninger nr. 1831/84 og nr. 3341/84, skal fortolkes således, at den indeholder et forbud mod nationale bestemmelser, hvorefter betegnelsen »skrabeæg« på æg eller pakninger med æg er tilladt og beskyttet.

16 For at kunne tage stilling til spørgsmålet bemærkes, at Rådets forordning nr. 2771/75, som indeholder en kodificering af de grundlæggende bestemmelser om markedsordningen for æg, i artikel 2, stk. 2, bestemmer, at der skal fastsættes handelsnormer for æg.

17 Ud fra den betragtning, at »forordning (EØF) nr. 2771/75 bestemmer, at der fastsættes handelsnormer for produkter inden for ægsektoren, især vedrørende disse produkters inddeling i kvalitets- og vægtklasser, emballering ...« (første betragtning), indeholder artiklerne 11 og 12 i forordning nr. 2772/75 i den affattelse, som gjaldt på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, dvs. første kvartal 1983, en opregning af de mærker, hvormed æg kan forsynes. Ifølge forordningens artikel 15 må »æggene ... ikke bære andre mærker end de i denne forordning omhandlede«, nemlig de i artiklerne 11 og 12 opregnede mærker. Endelig kan det udledes af tolvte og femtende betragtning i forordning nr. 2772/75, at mærkningen på den ene side skal give forbrugerne mulighed for at skelne mellem forskellige kategorier af æg, men at enhver anden mærkning end den i forordningen tilladte på den anden side »ville kunne ændre handelsvilkårene inden for Fællesskabet«.

18 For så vidt angår pakninger med æg, opregner artiklerne 17 og 18 i forordning nr. 2772/75 i den affattelse, der gjaldt i første kvartal 1983, de angivelser, som kan

påføres pakningerne, og ifølge artikel 21 må »pakningerne ... kun forsynes med de i denne forordning omhandlede angivelser.«

19 Heraf følger, at forordning nr. 2772/75 i den her omhandlede affattelse indeholdt et forbud mod nationale bestemmelser, der tillod og beskyttede angivelser på æg eller pakninger med æg af en bestemt produktionsmetode for æggene eller af opdrætsmetoden.

20 Den nederlandske regering har her anført, at medlemsstaterne, så længe der ikke var fastsat fællesskabsretlige bestemmelser vedrørende opdrætsmetode og angivelse heraf på æg eller pakninger med æg, kunne fastsætte og opretholde en ordning som den anfægtede nederlandske.

21 Denne opfattelse kan ikke lægges til grund. Ifølge Domstolens faste praksis er medlemsstaterne, når Fællesskabet har oprettet en fælles markedsordning inden for en bestemt sektor, forpligtet til ikke at gøre undtagelser fra denne ordning eller i øvrigt tilsidesætte den (dom af 26. juni 1979, Pigs and Bacon Commission, 177/78, Sml. s. 2161). Ifølge artiklerne 15 og 21 i forordning nr. 2772/75 må medlemsstaterne ikke fastsætte bestemmelser, hvorefter det er tilladt at forsyne æg eller ægpakninger med andre mærker eller angivelser end de i forordning nr. 2772/75 fastsatte. Uden at det er fornødent at tage stilling til spørgsmålet, om medlemsstaterne — efter indførelsen af den fælles markedsordning for æg — bevarede kompetencen til at fastsætte regler for opdræt af høns, fremgår det utvetydigt af forordningen, at medlemsstaterne ikke længere havde kompetence til at fastsætte regler for angivelse af disse forhold på æg eller pakninger med æg.

22 Den nederlandske regerings opfattelse, hvorefter den nederlandske ordning dannede udgangspunktet for de af Kommissionen i forordning nr. 1943/85 fastsatte bestemmelser, hvorved den nederlandske ordning blev legaliseret med tilbagevirkende kraft af fællesskabslovgiveren, kan heller ikke lægges til grund.

23 I henhold til forordning nr. 1831/84 tillod Rådet vel angivelse af opdrætsmetode og æggenes oprindelse i overensstemmelse med regler, der fastsættes efter fremgangsmåden i artikel 17 i forordning nr. 2771/75 (artikel 1, stk. 5). I medfør af denne bestemmelse og ud fra den betragtning, at artikel 21, litra c), i forordning nr. 2772/75, som ændret ved forordning nr. 1831/84, bestemmer, at oplysninger om opdrætsmetode og æggenes oprindelse kun kan anføres i overensstemmelse med regler fastsat på fællesskabsplan, gav Kommissionen i forordning nr. 1943/85 tilladelse til, at pakninger med æg i givet fald kan forsynes med betegnelsen skrabeæg. Det fremgår imidlertid af fjerde betragtning i forordning nr. 1943/85 samt af Kommissionens skriftlige og mundtlige indlæg, at de pågældende ændringer kun kunne gennemføres, efter at der på fællesskabsplan var fastsat ensartede regler for oplysninger om produktionsmetode og æggenes oprindelse. Under disse omstændigheder kan det forhold, at forordning nr. 1943/85 indeholder visse elementer fra en national ordning, ikke med tilbagevirkende kraft legalisere den pågældende ordning, som blev indført i strid med fællesskabsretten.

24 Følgelig må den nationale rets spørgsmål besvares med, at forordning nr. 2772/75 i den affattelse, som gjaldt før ændringerne ved Rådets forordninger nr. 1831/84 og nr. 3341/84, skal fortolkes således, at den indeholder et forbud mod nationale bestemmelser, hvorefter betegnelsen »skrabeæg« på æg eller pakninger med æg er tilladt og beskyttet.

Sagens omkostninger

25 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (anden afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af College van Beroep voor het Bedrijfsleven, Haag, ved kendelse af 16. april 1985, for ret:

Rådets forordning nr. 2772/75 i den affattelse, som gjaldt før ændringerne ved Rådets forordninger nr. 1831/84 og nr. 3341/84, skal fortolkes således, at forordningen indeholder et forbud mod nationale bestemmelser, hvorefter betegnelsen »skrabeæg« på æg eller pakninger med æg er tilladt og beskyttet.

Bahlmann Due Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. juni 1986.

P. Heim
Justitssekretær

K. Bahlmann
Formand for anden afdeling